

ชื่อองค์ความรู้ เทคนิคการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ยั่งยืน

ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นางวริษา เสาทอง ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
โทร.๐๘๑-๗๙๐๙๗๖๒

ความเป็นมา/เหตุผล

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ และยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพซึ่งได้แก่ การพัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การอาชีพ การออม การบริหารจัดการการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน และกรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง และชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔”

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล และวิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพ ชุมชนพึ่งตนเองได้โดยใช้พลังชุมชนในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนส่งเสริมและพัฒนาวิทยากรสัมมาชีพชุมชนสู่ความยั่งยืน เป็นการนำเอาองค์ความรู้ประสบการณ์ในการทำงานของวิทยากรสัมมาชีพแต่ละคนมาส่งเสริม/สนับสนุนงานที่เป็นเอกลักษณ์ของกรมการพัฒนาชุมชนในแต่ละด้านเพื่อสนับสนุนอาชีพครัวเรือนเป้าหมายนำไปใช้ในการประกอบสัมมาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้วิสัยทัศน์ประเทศไทย และวิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชนบรรลุเป้าหมาย
๒. เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายประกอบสัมมาชีพมีรายได้สู่ความยั่งยืน
๓. ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และขยายฐานรายได้ของครัวเรือนให้เพิ่มขึ้น

กระบวนการ/วิธีการ

๑. ศึกษาทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ประเทศไทย วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดจนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน

๒. สร้างความเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกับทีมงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และกำหนดแผนการดำเนินงาน พื้นที่เป้าหมาย และทิศทางการทำงาน

๓. ประชาสัมพันธ์โครงการในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับตำบล คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล(ศอช.ต.) อาสาพัฒนาชุมชน(อช.) ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)และที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน เชิญชวนภาคีการพัฒนาเข้าร่วมบูรณาการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

๔. ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน(ศอช.ต.) ผู้นำ อช. และผู้นำชุมชนค้นหาปราชญ์ชุมชน และจัดทำทะเบียนปราชญ์ชุมชน

๕. ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯตามแนวทางและกระบวนการ

๕.๑ คัดเลือกปราชญ์สัมมาชีพหมู่บ้านละ ๑ คน เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับเขต/จังหวัด

๕.๒ ปราชญ์สัมมาชีพคัดเลือกที่วิทยากรปราชญ์สัมมาชีพระดับหมู่บ้านละ ๔ คน รวม ๕ คน เข้ารับการเตรียมความพร้อมวิทยากรสัมมาชีพระดับหมู่บ้าน

- ทบทวนแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
 - วางแผนการดำเนินงาน มอบหมายภารกิจ
 - ดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน
- ๕.๓ ดำเนินโครงการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน จำนวน ๑๓ หมู่บ้านๆ ละ ๕ วัน
- พัฒนาชุมชนร่วมกับทีมปราชญ์ชุมชนคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจฝึกอาชีพโดยพิจารณาจากครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำเป็นอันดับแรก หมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการฯ ดังนี้
- วันที่ ๑-๓ ปราชญ์สัมมาชีพชุมชนถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ครัวเรือนสัมมาชีพสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาชีพที่ต้องการเรียนรู้(วิชาการ/ทฤษฎี/การสาธิตอาชีพเบื้องต้น)
- วันที่ ๔ ศึกษาดูงานเพิ่มพูนความรู้
- วันที่ ๕ ฝึกปฏิบัติภายในครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ

กลยุทธ์/เทคนิคในการทำงาน

๑. สนับสนุนปราชญ์สัมมาชีพ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการ ขั้นตอน
๒. ดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับภาคีพัฒนา และทีมสนับสนุนสัมมาชีพระดับอำเภอ ๔ องค์กร ได้แก่ เครือข่ายคณะกรรมการพัฒนาสตรี ศอช.อ. เครือข่ายออมทรัพย์ และชมรมผู้นำ อช.
๓. ใช้แนวทางการจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามหลัก ๕ ก ให้กับครัวเรือนเป้าหมายเพื่อสร้างความยั่งยืน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

๑. เจ้าหน้าที่มีทัศนคติเชิงบวกต่องานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนซึ่งเป็นงานใหม่ของกรมการพัฒนาชุมชน
๒. กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจกระบวนการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกกระบวนการ
๓. เจ้าหน้าที่แนะนำช่องทางการแสวงหางบประมาณมาสนับสนุน ตลอดจนองค์ความรู้ในการเขียนโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๔. การเลือกอาชีพของกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิต
๕. ปราชญ์สัมมาชีพมีจิตอาสา และมีทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้

ข้อเสนอแนะ

๑. ห้วงระยะเวลาในการทำงานควรมีความยืดหยุ่น
๒. การขับเคลื่อนกิจกรรมไม่ควรถูกตีกรอบ ด้วยระยะเวลาในการเบิกจ่ายงบประมาณ

นางวริชา เสาทอง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ